

BU KARAR DANISTAY 13.DAIRESI'NCE IPTAL EDILMISTIR. REKABET KURULU'NUN AYNI KONUYA ILISKIN 03.07.2008 TARİH VE 08-43/586-219 NOLU KARARINA İNTERNET SAYFAMIZDAKI KARAR ARAMA BÖLÜMÜNDEN ERİŞEBİLİRSİNİZ.

|

05-87/1199-348

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-2-99 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 05-87/1199-348
Karar Tarihi : 22.12.2005

40

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

II. Başkan : Tuncay SONGÖR
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rifki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Süreyya ÇAKIN,
Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : Özge İÇÖZ, Ali DEMİRÖZ, Hakan Suat ÖLMEZ,
Ali ARIÖZ

50

C. ŞİKAYET EDEN : 6.10.2005 tarihli başvuru.

D. KARŞI TARAF : Türk Telekomünikasyon A.Ş.

E. DOSYA KONUSU : Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin Uzak Mesafe Telefon Hizmeti işletmecilerinin iktisadi faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiaları ile bu işlem ve eylemlere yönelik geçici tedbir verilmesi talebi.

60

F. İDDİALARIN ÖZETİ : Kurum kayıtlarına 6.10.2005 tarih ve 7019 sayı ile intikal eden Şikayet Dilekçesi'nde özetle, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin (Türk Telekom),

- Çağrı sonlandırma konusunda;
  - Arabağlantı sürecini keyfi bir şekilde uzattığı,
  - Referans arabağlantı tarifesinin onaylanmamasını gerekçe göstererek imzadan kaçındığı,
  - Standart Arabağlantı Referans Ücretini uygulamadığı,

05-87/1199-348

- Arabağlantı ücretlerinde ayrımcılık yaptığı,
  - Peak/off peak uygulamasını Uzak Mesafe Telefon Hizmeti (UMTH) işletmecilerine yansıtmadığı,
- 70
- Çağrı başlatma konusunda;
    - Alternatif teknolojilerin kullanılmasını engellediği,
    - No.7 olmayan santrallerden çağrı başlatılmasını engellediği,
    - Bazı Türk Telekom abone gruplarını UMTH işletmecilerine kapattığı,
    - Ankesörlü telefonlardan UMTH hizmetinin sunulmasını engellediği ve telefon kartlarında ayrımcılık yaptığı,
  - Çağrı taşıma konusunda kiralık hatlar üzerinden çağrı başlatılmasını engelleme odaklı eylemlerde bulunduğu,
  - Ve ayrıca;
- 80
- Bazı İl Telekom Müdürlükleri aracılığıyla UMTH işletmecilerinin faaliyetleri konusunda aboneleri yanlış bilgilendirdiği,
  - UMTH işletmecilerinin faaliyete geçebilmesi için yapması gereken hazırlıkları bilinçli olarak yapmadığı,
  - Bazı UMTH işletmecilerinin trafiğini bilinçli olarak kestiği

iddia edilerek, Türk Telekom'un söz konusu uygulamalar yoluyla UMTH işletmecilerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı ve bu uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği belirtilmektedir.

90 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 6.10.2005 tarih ve 7019 sayı ile intikal eden başvuru üzerine 4502 sayılı Kanun'la değişik 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca 10.10.2005 tarih ve 4218 sayılı yazı ile Telekomünikasyon Kurumu'ndan görüş talep edilmiş, söz konusu görüş 21.11.2005 tarih ve 8219 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Telekomünikasyon Kurumu'nun belirtilen Görüşü de dikkate alınarak düzenlenen 16.12.2005 tarih ve 2005-2-99/İİ-05-Öİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 19.12.2005 tarih ve REK.0.06.00.00-110/202 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-87 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

100 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, şikayet konusu iddiaların telekomünikasyon mevzuatı çerçevesinde işletmecilere getirilen yükümlülüklerle ilişkili olduğu, şikayet konusu uygulamalar neticesinde ortaya çıkabilecek rekabetçi zararı önlemeye yönelik spesifik düzenlemelerin ve Telekomünikasyon Kurumu kararlarının bulunduğu, bazı uygulamaların Telekomünikasyon Kurulu onayıyla gerçekleştirildiği ve bazı ihlal iddialarının da 4054 sayılı Kanun kapsamında ele alınamayacağı dikkate alınarak, söz konusu iddiaların 4054 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilmesine ve işlem tesis edilmesine gerek bulunmadığı, bu nedenle de, şikayete ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 40.

maddesi uyarınca bir önaraştırma ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

110 Şikayetin konusunu Uzak Mesafe Telefon Hizmeti (UMTH) oluşturmaktadır. UMTH, Telekomünikasyon Kurumu tarafından çıkarılan Yetkilendirme Yönetmeliği'nin eki olan EK-A9'un "Hizmetin Tanımı ve Kapsamı" başlıklı 1. maddesinde; "Uzak Mesafe Telefon Hizmeti, işletmecilere ait her türlü telekomünikasyon şebekesi ve altyapısı üzerinden her türlü teknolojiyi kullanarak kullanıcılara illerarası ve/veya uluslararası telefon hizmeti sunulmasını kapsar" şeklinde tanımlanmıştır.

Bu hizmeti sunabilmek için işletmecilerin Yetkilendirme Yönetmeliği'nin yine EK-A9 numaralı ekinde yer alan koşulları sağlayarak A, B veya C tipi yetki belgelerinden birini almış olması gerekmektedir. A, B ve C tipi yetki belgelerinin faaliyet konuları, söz konusu düzenlemede aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

120 *"A Tipi UMTH İşletmecisi: Taşıyıcı ön seçimi ile hizmet vermeye yetkili UMTH işletmecisi.*

B Tipi UMTH İşletmecisi: Çağrı bazında taşıyıcı seçimi ile hizmet vermeye yetkili UMTH işletmecisi.

C Tipi UMTH İşletmecisi: Kurum tarafından tahsis edilecek on (10) haneli numara ile ulaşılabilen UMTH işletmecisi."

Yönetmeliğin takip eden maddelerinde ise illerarası ve uluslararası telefon hizmetleri tanımlanmaktadır. Bu tanımlara aşağıda yer verilmiştir:

130 *"İllerarası Telefon Hizmeti: Çağrı başlatma ve sonlandırma noktalarının farklı illerde olduğu veya kullanıcıların sıfır (0) önsabitini çevirerek eriştikleri telefon hizmeti.*

Uluslararası Telefon Hizmeti: Çağrı başlatma noktasının Türkiye'de sonlandırma noktasının Türkiye dışında olduğu telefon hizmeti ve çağrı başlatma noktasının Türkiye dışında, sonlandırma noktasının Türkiye'de olduğu telefon hizmeti."

140 Yukarıda yer verilen tanımlardan da anlaşılacağı üzere, UMTH ile aynı pazarda yer alan hizmetler; yerel telefon trafiğinin illerarası ve uluslararası taşındığı hizmetlerdir. Bir başka ifade ile, Türk Telekom tarafından sunulan illerarası telefon görüşme hizmeti ile milletlerarası telefon görüşme hizmetlerinin UMTH işletmecilerinin sunduğu hizmetler ile doğrudan birbirine ikame olan hizmetler olduğu söylenebilir.

Söz konusu hizmetler, 2004 yılı öncesinde Türk Telekom'un tekel olarak sunduğu hizmetlerdir. 31.12.2003 tarihinde Türk Telekom'un tekel hakkının sona ermesiyle hukuken ve 2004 yılı içerisinde bu alandaki yetkilendirmenin yapılmasıyla da fiilen uzak mesafe telefon hizmetleri rekabete açılmıştır. Bununla birlikte, halihazırda illerarası ve uluslararası sabit ses hizmetleri pazarı Türk Telekom'un kontrolünde bulunmaktadır.

150 Bu pazarda, UMTH işletmecilerinin hizmet sunabilmesi, aynı zamanda Türk Telekom'dan çeşitli hizmetlerin sağlanmasını da gerektirmektedir. Bu hizmetler; Türk Telekom şebekesinden çağrı başlatılması (erişim hizmeti), Türk Telekom şebekesinde çağrı sonlandırılması (arabağlantı) ve trafiğin taşınması için gerekli altyapı hizmetlerinden (kiralık hatlar) oluşmaktadır. UMTH bakımından, bağlantılı pazarları oluşturan söz konusu hizmetlerin sunulduğu pazarlarda da Türk Telekom halihazırda hakim durumda bulunmaktadır.

Bu çerçevede, her biri Telekomünikasyon Kurumu'ndan yetki belgesi olarak UMTH işletmecisi olan şikayetçilerin Türk Telekom hakkındaki iddiaları, temel olarak, Türk Telekom'un söz konusu işletmecilerin faaliyetlerini zorlaştırmak amacıyla çağrı başlatma, taşıma ve sonlandırma alanlarındaki rekabeti kısıtlayıcı uygulamaları başta olmak üzere, çeşitli eylemler yoluyla ilgili pazarlardaki hakim durumunu kötüye kullandığına yöneliktir.

160 Söz konusu iddiaların 4054 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilmesi bakımından öncelikle, Rekabet Kurulu tarafından telekomünikasyon sektörüne yönelik bir karar alınmadan önce, 2813 sayılı Kanun'un 7. maddesi hükmü gereğince Telekomünikasyon Kurumu'nun Görüşü'nü ve bu alandaki düzenlemeleri dikkate alması gerektiği belirtilmelidir. Bu çerçevede, daha önce bu sektördeki rekabet ihlali iddiaları Rekabet Kurumu tarafından 4054 sayılı Kanun çerçevesinde soruşturulmuş ve çeşitli kararlar alınmıştır. Bu nedenle, dosya konusu iddialara yönelik olarak, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlalin ortaya çıkması durumunda, 4054 sayılı Kanun'da öngörülen süreçlerin işletilmesi gerekecektir.

170 Bu bağlamda, Türk Telekom'un şikayete konu olan uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında kötüye kullanma olup olmadığına ilişkin bir değerlendirme yapılabilmesi için, 2813 sayılı Kanun'un 7. maddesi hükmü doğrultusunda, öncelikle bu alandaki düzenlemelerin ve Telekomünikasyon Kurumu Görüşü'nün ele alınması gerekmektedir.

180 Bilindiği gibi, yasal tekelin sona ermesinin ardından telekomünikasyon sektöründe rekabetin tesis edilmesi ve rekabete daha önceden açık olmakla birlikte etkin rekabetin bulunmadığı alanlarda rekabetin sağlanması amacıyla sektöre özgü düzenlemeler yapılmaktadır. Rekabete yeni açılan bir alan olması ve aynı zamanda ilgili hizmetin sunulabilmesi için gerekli hizmetlerin de fiilen tekel olan işletmeciden sağlanmasının zorunlu olması nedeniyle, UMTH, yoğun olarak düzenlemeye tabi tutulan alanların başında gelmektedir. Yine Şikayet Dilekçesi'nde yer verilen iddiaların önemli bir kısmını içeren erişim ve arabağlantı hizmetlerinin düzenlenmesi de, sektörel düzenlemelerin ve sektörel düzenleyicilerin en önemli görevleri arasında yer almaktadır.

Bu çerçevede, arabağlantıya ilişkin olarak 406 sayılı Kanun'un 10. maddesinde;

"Bütün işletmecilerin ve kişisel telekomünikasyon tesislerini kullananların arabağlantı talepleri, ilgili mevzuatta belirlenen haller saklı kalmak üzere, arabağlantı sağlama yükümlülüğü olan işletmeciler tarafından karşılanır. Arabağlantı sağlama yükümlülüğü olan işletmeciler, bu maddeye dayanarak çıkarılacak yönetmelik çerçevesinde Kurum tarafından belirlenir. Ancak,

190

Türk Telekom her halde arabağlantı sağlama görev ve yükümlülüğüne tabidir. Kurum tarafından arabağlantı sağlama yükümlülüğü getirilen işletmeciler ve Türk Telekom “arabağlantı yükümlüsü” olarak anılır.

... Arabağlantı sağlanmasına ilişkin teknik olarak imkân dahilinde olan ve ekonomik olarak orantısız maliyetler ihtiva etmeyen talepler, makul ve haklı sebepler saklı kalmak üzere kabul edilir.

200 *... Şebekeler arasında arabağlantı sağlanmasına yönelik olarak işletmeciler arasında yapılacak anlaşmalar, bu Kanuna ve ilgili diğer mevzuata uygun olarak taraflar arasında imzalanır ve gerekli teknik hükümleri, koşulları ve ücretleri de ihtiva eder. Bu tür tüm anlaşmalar ile bunların ekleri ve değişikliklerinin bir tasdikli sureti Kurum’a sunulur.*

... Arabağlantı anlaşması ilk talepten itibaren azami üç ay içerisinde sonuçlandırılmadığı takdirde, Kurum, arabağlantı talep eden tarafın başvurusu halinde, kamu menfaati gözetilerek belirleyeceği esaslar çerçevesinde taraflar arasında uzlaştırma prosedürü işletir ve kamu menfaati açısından makul ve gerekli gördüğü diğer tedbirleri alabilir.

210 *Kurum’un bu prosedürü başlatmasından itibaren Kurum tarafından bir dört hafta daha uzatılabilecek olan altı haftalık bir süre içinde tarafların bir anlaşmaya varamamaları halinde, Kurum bu arabağlantı anlaşması için uygun gördüğü hüküm, koşul ve ücretleri belirlemeye yetkilidir. Bu hüküm, koşul ve ücretler, taraflar aksini kararlaştırmadıkça veya kararlaştırılıncaya kadar geçerli olur.*

220 *Kurum; ilgili işletmecilerin, uygun olduğu ölçüde kendi standart hüküm ve şartları içine dahil edebilecekleri, standart arabağlantı referans ücret tarifeleri yayınlar ve gerektiğinde bunları değiştirir. Kurum; bu maddenin uygulanma esaslarını ve standart referans tarifeleri, arabağlantı ve roaming anlaşmalarının tabi olduğu ayrıntıları gösteren yönetmelikler çıkarır ve standart referans tarifeleri, şebeke ara bağlantıları ve roaming ile ilgili anlaşmaların telekomünikasyon hizmetlerinin yürütülmesinde ve altyapının işletiminde serbest rekabeti engelleyici sonuçlara yol açmayacak tedbirleri alır, gerektiğinde 7.12.1994 tarihli ve 4054 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Rekabet Kurumuna başvurabilir”*

şeklinde hükümler mevcuttur. Arabağlantıya ilişkin ayrıntılı düzenlemelerin yapıldığı ikincil mevzuat ise, Telekomünikasyon Kurumu tarafından hazırlanarak 23.5.2003 tarih ve 25116 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği”dir.

Yönetmeliğin “Erişim ve Arabağlantı Tarifeleri” başlıklı 16. maddesinde;

230 *“İşletmeciler tarifelerini bu Yönetmelikte yer alan ilkeleri göz önüne alarak serbestçe belirlerler. Etkin piyasa gücüne sahip işletmeciler ve Türk Telekom erişim ve arabağlantı tarifelerini maliyet esaslı olarak belirlemekle yükümlüdürler. Kurum tarafından arabağlantı sağlama yükümlülüğü getirilen diğer işletmeciler de arabağlantı tarifelerini maliyet esaslı belirlerler. Kurum,*

söz konusu işletmecilerden erişim ve arabağlantı tarifelerinin maliyet esaslı belirlendiğinin ispatlanmasını talep edebilir.

...Kurum, tarifelerin maliyet esaslı belirlenmediğine karar vermesi halinde tarifeleri maliyet esasına göre belirler. Kurum, tarifeleri maliyet esasına göre belirleyinceye kadar diğer ülke uygulamalarını uygun olduğu ölçüde dikkate alarak tarifelere üst sınır koyabilir. Kurumun belirlediği tarifeler bağlayıcıdır...”

240 denilmektedir. Yönetmeliğin “Sözleşme Serbestisi” başlıklı 20. maddesinde ise;

“...İşletmeciler, arabağlantı da dahil olmak üzere erişimin hüküm ve koşullarını ilgili mevzuata, görev ve imtiyaz sözleşmelerine, telekomünikasyon ruhsatı, genel izin ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmamak kaydıyla kendi aralarında müzakere ederek serbestçe belirlerler...”

ifadeleri yer almaktadır.

250 Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği'nin “Uzlaşmazlıkların Çözümü” başlıklı bölümünde, erişim ve arabağlantı konularında uyuşmazlık halinde uygulanacak hükümler belirlenmekte ve Telekomünikasyon Kurumu'nun işletmecileri bağlayıcı koşullar getirebileceğine yönelik hükümlere yer verilmektedir.

Yukarıda kısaca belirtilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, arabağlantı ve erişim konuları temel olarak sektörel düzenlemeler çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu çerçevede, Telekomünikasyon Kurumu Görüşü'nde, spesifik olarak ihlal iddialarına ilişkin düzenleme ve kararlarına yer vermekte, genel olarak da dosya konusu şikayette yer verilen hususlarla ilgili düzenlemelerin ve tedbirlerin Kurum tarafından yerine getirildiğini ifade edilmektedir.

260 Yukarıda yer verilen ilgili mevzuat ve Telekomünikasyon Kurumu'nun Görüşü'nde ihlal iddialarına yönelik olarak belirtilen spesifik hususlar da dikkate alınarak, temel başlıklar bakımından ihlal iddiaları 4054 sayılı Kanun açısından aşağıda değerlendirilmiştir..

1.1. Çağrı Sonlandırma İle İlgili İddialara Yönelik Değerlendirme

270 Çağrı sonlandırmaya ilişkin iddialarından ilki Türk Telekom'un arabağlantı ücretlerine ilişkindir. Telekomünikasyon Kurumu Görüşü'nde de belirtildiği üzere, şikayetçi işletmecilerden bazıları, Türk Telekom ile arabağlantı sözleşmesi imzalamıştır. Şikayetçilerden bazıları bakımından ise Türk Telekom ile arabağlantıya ilişkin anlaşma tesis edememelerinden dolayı Telekomünikasyon Kurulu kararıyla uzlaştırma prosedürü başlatılmıştır. Ancak uzlaştırma süreci başlatılan bazı işletmecilerin, söz konusu sürecin sonucunu beklemeksizin kendi inisiyatifleri ile arabağlantı sözleşmesi imzaladıkları anlaşılmaktadır. Yine bu süreçte Telekomünikasyon Kurumu, uzlaştırma süreçleri devam eden diğer UMTH işletmecilerine uygulanmak üzere geçici ücretleri ayrıca belirlemiştir. Bu çerçevede, söz konusu ücretlerin telekomünikasyon mevzuatı hükümlerince Telekomünikasyon Kurumu tarafından belirlenen ücretler olması nedeniyle, şikayet konusu uygulama 4054 sayılı Kanun açısından bir kötüye kullanma olarak değerlendirilmemiştir.

280 Şikayet Dilekçesi'nde çağrı sonlandırma bakımından yer verilen iddialardan bir diğeri "Türk Telekom'un UMTH lisansı alan teşebbüslerle imzalaması gereken arabağlantı anlaşmalarına ilişkin süreci kasıtlı bir şekilde uzattığı, örneğin bir işletmecinin, ruhsat almasının ardından ancak 5 ay sonra arabağlantı görüşmelerine başlayabildiği ve faaliyete başlayabilmek için Türk Telekom'un önerdiği ücreti mecburen kabul etmek durumunda kaldığı" şeklindedir. Yukarıda belirtildiği gibi, Türk Telekom ile UMTH işletmecilerinin arabağlantı uzlaşmazlığına ilişkin olarak telekomünikasyon mevzuatında açıkça belirtilen arabağlantı uzlaştırma süreçleri Telekomünikasyon Kurumu tarafından işletilmiş, bu süreçte şikayetçi işletmeciler kendi inisiyatifleriyle arabağlantı sözleşmesi yapmışlardır. Telekomünikasyon mevzuatı gereğince, arabağlantı sözleşmesinin imzalanmasının geciktirilmesine yönelik uzlaşmazlıklara ilişkin yükümlülük ve tedbirler Telekomünikasyon Kurumu tarafından belirlenmekte ve takip edilmektedir. Bu nedenle, söz konusu iddia da 4054 sayılı Kanun açısından bir 290 kötüye kullanma olarak değerlendirilmemiştir.

Çağrı sonlandırma ile ilgili bir başka iddia konusu referans arabağlantı tarifesidir. Türk Telekom'un referans arabağlantı tarifesinin onaylanmamasını gerekçe göstererek imzadan kaçındığı ve "Standart Arabağlantı Referans Ücretini" uygulamadığı iddia edilmektedir. Standart arabağlantı referans ücret tarifeleri 406 sayılı Kanun'un 10. maddesi hükmü uyarınca ilgili işletmecilerin uygun olduğu ölçüde kendi standart hüküm ve şartları içine dahil edebilecekleri ücretler olup, bu konudaki düzenlemeler ve onaylar da Telekomünikasyon Kurumu tarafından gerçekleştirilmektedir. Telekomünikasyon Kurumu'nun Görüşü'nden, standart arabağlantı referans ücret tarifeleri yayınlanmadan da arabağlantı sözleşmeleri yapılabileceğine yönelik Telekomünikasyon Kurumu'nun bir kararının mevcut olduğu ve standart arabağlantı referans ücret tarifeleri yayınlanmaksızın işletmecilerin Türk Telekom ile arabağlantı sözleşmeleri imzalayarak UMTH vermeye başlamış oldukları anlaşılmaktadır. 300

Bu konudaki diğer bir iddia da, standart arabağlantı referans ücret tarifelerine uyulmadığına yöneliktir. Söz konusu tarifelere uyulup uyulmadığına ilişkin denetim görevi Rekabet Kurumu'nun değil Telekomünikasyon Kurumu'nundur. Bu nedenlerle Türk Telekom'un referans arabağlantı tarifesinin onaylanmamasını gerekçe göstererek imzadan kaçındığı ve "Standart Arabağlantı Referans Ücret Tarifesine" uymadığına yönelik iddialar 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmemektedir. 310

Çağrı sonlandırmayla ilgili şikayet konularından bir diğeri olan ve trafiğin yoğunluğuna göre belirlenen dönemler/saatler için farklı tarifelerin uygulanması olan peak/off peak uygulamasına ilişkin olarak Telekomünikasyon Kurumu'nun Görüşü'nde, Türk Telekom'un peak/off peak uygulamasının UMTH işletmecilerinin sunmaya yetkili olmadığı yerel (şehir içi) aramalar için söz konusu olduğu ifade edilmektedir. Peak/off peak tarifesinin sadece yerel aramalar için geçerli olması nedeniyle, söz konusu uygulamanın UMTH işletmecileri ile Türk Telekom arasındaki rekabet şartlarını etkileyecek bir niteliği bulunmamaktadır. Dolayısıyla söz konusu uygulama 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde 320 bir kötüye kullanma olarak değerlendirilmemiştir.

I.2. Çağrı Başlatma ve Çağrı Taşıma ile ilgili Değerlendirme

330 Bu başlık altında yer verilen iddialardan ilki UMTH işletmecilerinin alternatif teknolojileri kullanmalarının engellenmesi amacıyla, Türk Telekom'un ISDN-PRI hizmetlerinin kullanılmasına zorluklar getirmesine ilişkindir. Telekomünikasyon Kurumu Görüşü'nde, konunun çözümüne yönelik olarak 10.1.2005 tarih ve 2005/21 sayılı Kurul Kararı'nın alındığı belirtilmiştir. Ayrıca Türk Telekom'un anılan Kurul Kararı'na uyması yönünde çeşitli tedbirler alındığı da ifade edilmiştir. İhlal iddialarının çözümüne yönelik olarak mevzuat hükümleri çerçevesinde Telekomünikasyon Kurumu'nun aldığı bir kararın mevcudiyeti nedeniyle, konunun

340 çözüm aşamasında olduğu anlaşıldığından Türk Telekom'un söz konusu uygulamaları 4054 sayılı Kanun 6. maddesi çerçevesinde bu aşamada bir ihlal teşkil etmemektedir.

Şikayet Dilekçesi'nde çağrı başlatma başlığı altında yer verilen ve arabağlantı için No.7 sinyalleşmesi olmayan santrallerden çağrı başlatılamamasına yönelik iddialara ilişkin olarak ise, Telekomünikasyon Kurumu Görüşü'nde, No.7 sinyalleşmesinin tüm dünyada genel olarak arabağlantı linkleri için kullanıldığı, ancak farklı bir yöntemle arabağlantı yapılmasının önünde hukuki bir engel bulunmadığı belirtilmiştir. Teknik bir konu olan bu hususun, sektörün teknik düzenleyicisi konumundaki Telekomünikasyon Kurumu Görüşü çerçevesinde

350 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal oluşturabilecek bir husus olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu başlık altında Yazlık Hat, Hesaplı Hat gibi bazı abone gruplarının UMTH işletmecilerine kapatıldığı iddiasına ilişkin olarak, öncelikle, telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren işletmecilerin sundukları telekomünikasyon hizmetleri karşılığında kullanıcılardan talep edecekleri ücretlerin Tarife Yönetmeliği kapsamında düzenlendiği belirtilmelidir. Ayrıca "Türk Telekomünikasyon A.Ş. Tarifelerine Tavan Fiyat Yönteminin Uygulanmasına Yönelik Usul ve Esaslara İlişkin Tebliğ" ile Türk Telekom'a bu Tebliğ kapsamında tarife seçeneği sunma serbestisi getirilmektedir. Şikayete konu olan ve Türk

4.3. Şikayet Edilen Diğer Konulara İlişkin Değerlendirme

360 Çağrı başlatma ve sonlandırma konuları dışında şikayet kapsamında yer verilen iddialardan bir diğeri, Türk Telekom'un teknik ve ekonomik hususları bahane ederek teknik uyumluluk konusundaki yükümlülüklerine ilişkin geciktirme taktikleri uyguladığına ilişkindir. Telekomünikasyon Kurumu Görüşü'nden bu iddialara yönelik olarak Telekomünikasyon Kurulu'nun 4.5.2004 ve 18.8.2005 tarihlerinde

iki karar aldığı anlaşılmaktadır. En son alınan Kararı'nda Telekomünikasyon Kurulu tarafından, ilgili mevzuat ve 4.5.2004 tarihli Kararı çerçevesinde, B tipi UMTH işletmecileri üzerinden hizmet almak isteyen abonelerin tek kademeli yöntem ile tüm uluslararası aramaları yapabilmesine ve A tipi UMTH işletmecilerinin hizmet sunmalarını teminen, çağrı bazında taşıyıcı seçimi imkanını engellemeyecek biçimde taşıyıcı önseçimi uygulamasının gerçekleştirilmesine yönelik olarak Türk Telekom'un gerekli hazırlıkları belirtilen süreler içinde yapılması talep edilmiştir. Ayrıca, ilgili Karar'da bu hazırlıkların maliyetinin de Türk Telekom tarafından karşılanması öngörülmüştür. Buna ek olarak Türk Telekom, Telekomünikasyon Kurulu tarafından 4.5.2004 tarihli Kurul Kararı'na uymadığı için uyarılmış ve Karar'da verilen süreler içerisinde gerekli hazırlıkların yapılmaması durumunda teşebbüsün cezalandıracağı belirtilmiştir.

Görüldüğü üzere, Türk Telekom'un UMTH işletmecilerinin hizmet sunabilmeleri için gerekli teknik hazırlıkları yapmadığına ve bu hazırlıkların tamamlanması için Telekomünikasyon Kurulu'nun verdiği sürelerle riayet etmediğine yönelik iddialar, telekomünikasyon mevzuatı hükümleri çerçevesinde Telekomünikasyon Kurumu tarafından değerlendirilmiş ve yukarıda belirtilen kararlar alınmıştır. Söz konusu bu Kararlar nedeniyle, 4054 sayılı Kanun kapsamında bu aşamada herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek bulunmamaktadır.

Önceki bölümde yer verilen üç ana şikayet başlığı dışında, dosya konusu şikayette Türk Telekom'un bazı bölgelerde müşterilere, UMTH işletmecilerinin kalitesiz hizmet sundukları yönünde kötüleyici ifadeler kullandığına yönelik iddialara yer verilmiştir. Söz konusu iddialar haksız rekabet niteliğinde olup, 4054 sayılı Kanun kapsamında ele alınamayacak hususlardır.

UMTH işletmecilerinin ankesörlü telefonlardan çağrı başlatmada sorun yaşamaları konusundaki iddia da yukarıda açıklanan telekomünikasyon mevzuatı çerçevesinde Telekomünikasyon Kurumu nezdinde çözümlenmesi gereken bir husustur. Bu nedenle söz konusu husus 4054 sayılı Kanun kapsamında bir rekabet ihlali oluşturmamaktadır.

Şikayetçiler ayrıca, Rekabet Kurulu'nun ihlal iddialarını ayrı ayrı değerlendirmesi yerine, bu eylemlerin UMTH işletmelerinin faaliyetlerini zorlaştırmaya dönük belli bir amaca odaklandığı dikkate alınarak, iddiaların bir bütün olarak değerlendirmesini talep etmektedir. Bu kapsamda, yukarıda ayrı ayrı değerlendirilen ve esasen telekomünikasyon mevzuatı hükümleri çerçevesinde ele alınan ve alınması gereken hususlar olmaları nedeniyle 4054 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde ihlal olarak değerlendirilmeyen iddialar, bir bütün olarak değerlendirildiğinde de sonuç farklı olmayacaktır. Şöyle ki, esasen telekomünikasyon sektöründe kabul edilen sektöre özgü düzenlemelerin temel mantığı, rekabete yeni açılan piyasalarda rekabet aksaklıklarını gidermek ve bu piyasalara girmeye çalışan teşebbüslerin lehine olarak yerleşik işletmecinin davranışlarını rekabetin tesisine imkan sağlayacak şekilde düzenlemektir.

Bu çerçevede, daha önce de belirtildiği gibi, UMTH piyasasına yönelik olarak sektöre özgü mevzuat ve bu mevzuatı uygulamakla görevli Telekomünikasyon Kurumu mevcuttur. Ayrıca yukarıda da belirtildiği gibi, ihlal iddialarına yönelik

410 olarak Telekomünikasyon Kurumu'na benzer şikayetlerde bulunulmuş ve bu başvurulara yönelik olarak Telekomünikasyon Kurumu nezdinde bazı kararlar alınmış ve mevzuatta öngörülen uzlaştırma prosedürü gibi süreçler işletilmiştir. Yine bazı abonelerin re'sen 'hesaplı hat'a geçirilmeleri gibi, ihlal olduğu iddia edilen hususlardan bazıları Telekomünikasyon Kurulu'nun onayıyla gerçekleşmiştir.

420 Telekomünikasyon mevzuatı ve Telekomünikasyon Kurumu'nun şikayet konularına ilişkin Görüşü dikkate alınarak yapılan bu değerlendirmeler ışığında, Türk Telekom'un şikayete konu olan uygulamalarına ilişkin bazı ihlal iddiaları 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyecek türden iddialardır. Diğer bazı ihlal iddiaları ise ortaya çıkabilecek rekabetçi zararı önlemeye yönelik spesifik düzenlemelerin ve Telekomünikasyon Kurumu kararlarının bulunması veya Telekomünikasyon Kurulu onayıyla gerçekleştirilmesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında bu aşamada bir kötüye kullanma olarak nitelendirilmemektedir. Dolayısıyla, şikayete yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmamaktadır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre;

430 Dosya konusu şikayete yönelik olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında önaraştırma yapılması ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına İkinci Başkan Tuncay SONGÖR'ün farklı gerekçesi ve OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

**(22.12.2005 tarihli ve 05–87/1199-348 sayılı Kurul Kararı'na)
FARKLI GEREKÇE**

UMTH işletmecilerinin şikayetleri, Türk Telekom'un işletmecilerin faaliyetlerini zorlaştırmak amacıyla, çağrı başlatma, taşıma ve sonlandırma alanlarındaki rekabeti kısıtlayıcı uygulamaları ile hakim durumunu kötüye kullandığına yöneliktir.

Şikayet konusu iddiaların telekomünikasyon sektörü ile ilgisi nedeniyle 4502 sayılı Kanun'la değişik 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun 7. maddesi gereğince görüşü alınan Telekomünikasyon Kurumu,

“Kurumunuza yapılan şikayetlerde yer alan hususlar Kurumumuza da iletilmiş olup, tutarlılığın ve sürekliliğin sağlanabilmesi için uzak mesafe telefon hizmetlerine yönelik-gelen şikayetlere ve pazara dayalı incelemelere istinaden-yapılacak düzenlemeler ve alınacak tedbirler Kurumumuz tarafından yerine getirilmektedir.”

ifadesi ile UMTH'ne yönelik yetkilendirmelere ilişkin ortaya çıkan sorunların, bunlarla ilgili düzenleme, denetleme ve uzlaştırma faaliyetlerinin Telekomünikasyon Kurumu yetkileri arasında olduğunu belirtmiştir.

Kısaca, Telekomünikasyon Kurumu görüşünde, şikayet ile ilgili düzenlemelerin ve tedbirlerin kendileri tarafından yerine getirildiği ifade edilmektedir.

Özellikle çağrı sonlandırma, başlatma ve taşıma ile ilgili şikayet konusu iddiaların telekomünikasyon mevzuatı çerçevesinde işletmecilere getirilen yükümlülüklerle ilişkili olduğu, bu konudaki düzenlemelerin Telekomünikasyon Kurumu tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu konuda yapılan düzenlemelerin tabi olduğu uygulamaların denetlenmesi, gereken tedbirler ve kararların alınmasında Telekomünikasyon Kurumu'nun yetkili olduğunu belirtmekte de bir tereddüt yoktur.

Telekomünikasyon mevzuatı ve Telekomünikasyon Kurumu'nun görüşü çerçevesinde, şikayet konusu iddiaların işletmecilere getirilen yükümlülüklerle ilişkili olduğu, rekabeti tesis edecek olan düzenleme ve kararların Telekomünikasyon Kurumu'nca alındığı ve bazı uygulamaların Telekomünikasyon Kurulu onayıyla gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Bu nedenlerle, bazı şikayet iddialarına yönelik olarak “4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlal oluşturmamaktadır” şeklindeki görüş ile sonuca ulaşan çoğunluk görüşüne bu yönü itibarıyla katılmamakla birlikte, “önaraştırma yapılması ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığı” yönündeki sonuca katılıyorum.

Tuncay SONGÖR
İkinci Başkan

05-87/1199-348

(Rekabet Kurulu'nun 22.12.2005 tarih ve 05-87/1199-348 sayılı Kararı)

KARŞI OY GEREKÇESİ

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin Uzak Mesafe Telefon Hizmeti işletmecilerinin iktisadi faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiaları ve bu işlem ve eylemlere yönelik geçici tedbir kararı verilmesi talebine dair Rekabet Kurulu'nun aldığı Karar'a, dosya konusu şikayetlerin, 4054 sayılı Kanun'un kapsamında değerlendirilemeyeceği konularının yasası gereği Telekomünikasyon Kurumu'nca Karar'a bağlanmasının uygun olacağı düşüncesiyle karşıyım.

Rıfki ÜNAL
Kurul Üyesi